

Нижнекамский городской
С О В Е Т

Түбән Кама шәһәр
С О В Е Т Ы

423570, г.Нижнекамск, пр.Строителей,12
тел./факс (8555) 42-46-48, 42-42-66

423570, Түбән Кама шәһәре, Төзүчеләр
пр., 12
тел./факс (8555) 42-46-48, 42-42-66

Р Е Ш Е Н И Е

К А Р А Р

№ 28

2013 елның 18 декабре

Түбән Кама шәһәр Советының «Түбән Кама шәһәренең бюджет-финанс сәясәтен билгели торган нигезләмәләрне раслау турында» 2009 елның 28 гыйнварындагы 5 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында (2012 елның 28 мартындагы 13 номерлы карар редакциясендә)

Бюджет процессын жайга салу өлешендә Россия Федерациясе Бюджет кодексына кертелгән үзгәрешләр һәм Россия Федерациясе бюджет законнарына Түбән Кама шәһәр Советы туры китерү белән бәйлә рәвештә

КАРАР БИРӘ:

Түбән Кама шәһәр Советының «Түбән Кама шәһәренең бюджет-финанс сәясәтен билгели торган нигезләмәләрне раслау турында» 2009 елның 28 гыйнварындагы 5 номерлы 1 нче кушымтасын (2012 елның 28 мартындагы 13 номерлы карар редакциясендә) яңа редакциядә бәян итәргә.

Түбән Кама шәһәре Мэры

А.Р. Метшин

Түбән Кама шәһәре муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмә

1 нче бүлек. Түбән Кама шәһәре муниципаль берәмлегендә бюджет процессының гомуми нигезләмәләре

1. Бюджет процессының хокукий нигезе

Бюджет процессының хокукий нигезе булып тора:

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Конституциясе;
- "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон;
- федераль бюджет законнары;
- Татарстан Республикасының бюджет законнары;
- Түбән Кама шәһәре Уставы;
- бюджет процессы турында әлеге нигезләмә;
- Түбән Кама шәһәре муниципаль берәмлегенң башка муниципаль хокукий актлары.

Әлеге нигезләмә Түбән Кама шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибен (алга таба – шәһәр бюджеты), шәһәр бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту, тормышка ашыру нигезләрен билгели.

2. Шәһәр бюджетының хокукий формасы

1. Шәһәр бюджеты һәм аның үтәлеше турындагы хисап Түбән Кама шәһәр Советы карары (алга таба - шәһәр Советы тексты буенча) кабул ителә торган муниципаль хокукий акт формасында эшләнә һәм раслана.

2. Бюджет өч елга – Чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

3. Шәһәр бюджеты проектын формалаштыру Татарстан Республикасы Түбән Кама шәһәре Башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет) билгеләгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп, шәһәр Советы карарлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет турындагы карарның гамәлдә булу вакыты

1. Бюджет турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм бюджет турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

2. Бюджет турындагы карар аңа кул куелганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

4. Төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы белән билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

5. Бюджет процессы принциплары

Шәһәрдә бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- Россия Федерациясе бюджет системасының бердәмлеге;
- Россия Федерациясе бюджет системасы дәрәжәләре арасында керемнәрне һәм чыгымнарны чикләү;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- Россия Федерациясе субъектларының, муниципаль берәмлекләренең бюджет хокукларының тигезлеге;
- бюджет керемнәрен һәм чыгымнарын һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын чагылдыру тулылыгы;
- шәһәр бюджетының балансылыгы;
- бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеге;
- бюджет чыгымнарын гомуми (жыелма) каплау;
- үтә күрәнмәлелек (ачыклык); - бюджетның дәрәжәлеге;
- бюджет акчаларының адреслы һәм максатчан характерындагы;
- министрлык карамагындагы оешмалар

6. Бюджет процессы этаплары

Шәһәрдә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- шәһәрнең һәм аның икътисады тармакларының социаль-икътисадый үсеше фаразларын эшләү, жыелма финанс балансын эзерләү;
- шәһәр бюджеты проектын төзү;
- шәһәр бюджеты проекты һәм бюджет үтәлеше турында хисап буенча ачык тыңлаулар үткөрү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- бюджет үтәлеше;
- тиешле елга бюджет турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
- бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау.

7 Статья. Бюджет классификациясе

1. Шәһәр бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет вәкаләтләренә шәһәр бюджетына кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

3. Түбән Кама муниципаль районының бюджет һәм финанслар департаменты (алга таба-бюджет һәм финанслар департаменты) керем төрләре буенча шәһәрнең жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре Баш администраторлары булган кодлар исемлеген раслый.

4. Бюджет һәм финанслар департаменты шәһәр бюджетының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели.

Бюджет чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгеләү тәртибе бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан билгеләнә.

8. Бюджет процессында катнашучылар

1. Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- шәһәр Советы;
- Шәһәр мэры;

- Башкарма комитет;
- бюджет һәм финанслар департаменты;
- Түбән Кама муниципаль районының Контроль-хисап палатасы (алга таба текст буенча-контроль-хисап палатасы);
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр, бюджет акчаларын алучылар;
- керемнәрнең Баш администраторлары (администраторлары);
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);

2. Шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең), шәһәр бюджеты керемнәре баш администраторының (администраторының), эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

9. Шәһәр Советының бюджет вәкаләтләре

Шәһәр Советы:

- шәһәр бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслый;
- үз утырышларында, комиссия утырышларында, үткәрелә торган тыңлаулар барышында һәм депутат запрослары белән бәйлә рәвештә бюджет үтәлешенең аерым мәсьәләләрен карау, карау барышында контрольне гамәлгә ашыра;
- гамәлдәге законнар нигезендә жирле салымнар һәм жыймнар билгели һәм юкка чыгара;
- гамәлдәге законнар нигезендә шәһәр бюджетына түләүләр буенча салым ташламаларын бирә;

-Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка хокукый актлары, шәһәр Уставы, шәһәр Советы карарлары, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Шәһәр Советына аның компетенциясе чикләрендә бюджет мәсьәләләре буенча, Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән вәкаләтләрнең үтәлешен тәмин итү өчен Башкарма комитет тарафыннан барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

10. Башкарма комитетның бюджет вәкаләтләре

Башкарма комитет:

- шәһәр бюджеты проектын төзүне тәмин итә;
- шәһәр Советына раслауга кирәкле документлар һәм материаллар белән бюджет проектын кертә;
- бюджет үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәмин итә;
- шәһәр Советы раславына бюджет үтәлеше турында хисап бирә;
- муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә;
- финанс ресурслары белән эш итә;
- федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм шәһәр Советы карарлары нигезендә шәһәр бюджеты үтәлеше өчен җаваплы;
- шәһәр бюджетына муниципаль бурыч алулар жәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук шәһәр бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр төзи, муниципаль гарантияләр бирә;

- шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге нигезләмә белән билгеләнгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар.

11. Бюджет һәм финанслар департаментының бюджет вәкаләтләре

Бюджет һәм финанслар департаменты:

- шәһәр бюджеты проекты тәзи һәм аны кирәкле документлар һәм материаллар белән шәһәр Башкарма комитетына тапшыра;
- шәһәр бюджеты проекты тәзү һәм аны үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат тапшыруның бердәм формаларын һәм тәртибен эшли;
- шәһәр бюджетының жыелма бюджет язмасын һәм касса планын тәзи һәм аныклай;
- шәһәрнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;
- бюджет проекты һәм шәһәр бюджеты үтәләше турындагы хисапны тәзү өчен кирәкле материалларны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;
- шәһәр Советының бюджет турындагы карары нигезендә муниципаль гарантияләр бирү турында килешүләр һәм килешүләр эзерли;
- шәһәр бюджеты акчаларын алучыларның, бюджет кредитларын, муниципаль гарантияләргә алучыларның финанс хәлен тикшерә һәм кредит бирү яки гарантия бирү мөмкинлегенә турында үзенең бәяләмәсен бирә;
- бюджет чаралары белән операцияләр башкара;
- бюджетка касса хезмәте күрсәтүне гамәлгә ашыручы органнар белән хезмәттәшлек итә;
- шәһәр бюджеты үтәләше турында хисап тәзи;
- шәһәр бюджеты акчаларын кулланучылардан һәм бүлүчеләрдән шәһәр бюджеты акчаларын куллану турында хисапларны һәм әлеге акчаларны алу, күчерү, күчерү һәм куллану белән бәйлә башка мәгълүматларны билгеләнгән формалар буенча тапшыруны таләп итү хокукына ия;
- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының вәкаләтле органнарыннан һәм кредит оешмаларынан шәһәр бюджеты акчалары белән операцияләр турында белешмәләр ала;
- муниципаль берәмлек бюджеты средстволары белән идарә итүчеләргә һәм алучыларга бюджет законнарындагы житешсезлекләргә бетерү таләбе белән күрсәтмәләр жибәрә һәм аларны бетерүне контрольдә тотат;
- законнарда каралган очракларда туктатып тору турында Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының вәкаләтле органына язма мөрәжәгать жибәрә.
- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән финанс контроле органнары күрсәтмәләре буенча, максатчан билгеләнеш буенча файдаланылмаган бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең, бүлүчеләрнең һәм алучыларның шәхси счетларынан акча түләттерә;
- закон нигезендә бюджет алучыларның барлык счетларынан кире кайтару вакыты, процентлар, шулай ук бюджет кредитларынан файдаланган өчен түләнергә тиешле штрафларны, пеняларны кире кайтара;
- бюджет акчаларын алучыларга һәм кредит оешмаларына законнарда һәм тиешле килешүләрдә каралган җаваплылык чараларын куллана;
- Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территорияль органнары, федераль салым хезмәте, Түбән Кама шәһәре һәм Түбән Кама шәһәре буенча Федераль

казначылык идарәсе белән үзара мөнәсәбәтләрне тормышка ашыра;

- башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

12. Контроль-хисап палатасының бюджет вәкаләтләре

Контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен, шулай ук бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра:

бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

шәһәр бюджеты турында карарлар проектларына, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив хокукый актларына, шул исәптән шәһәр бюджеты күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгәнлегенә экспертиза;

муниципаль программаларга экспертиза;

бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

эчке финанс тикшерүе һәм эчке финанс аудитының бюджет чараларын Баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән башка мәсьәләләр буенча.

13. Бюджет акчаларын алучылар, баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет вәкаләтләре (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

1. Бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

- ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар исемлеген төзи;

- расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлгән чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезли;

- бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен үти;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә элгә Нигезләмә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар.

2. Бюджет акчаларын алучы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

бюджет сметасын төзи һәм башкара;

расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) башкара;

бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характерын тәэмин итә;

бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча

тәкъдимнәр кертә;

бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәэмин итә);

бюджет Хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алушының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын тапшыра;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителгән бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләренә башкара.

14. Бюджет керемнәре баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет керемнәренә баш администраторы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- үзенә буйсынган бюджет керемнәре администраторлары исемлеген төзи;
- уртача сроклы финанс планын һәм (яки) бюджет проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;

- касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

- бюджет керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

2. Бюджет керемнәре администраторы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларны исәпләү, исәпкә алу һәм аларның дәрәжәләнгән, тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын контрольдә тоту;

- бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

- бюджетка, пеняларга һәм штрафларга артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләренә, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен, Федераль казначылык органына йөкләмә бирә;

- Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында Карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

- бюджет керемнәренә баш администраторы билгеләгән очрактарда һәм тәртиптә бюджет керемнәренә баш администраторына тиешле баш администраторы вәкаләтләренә гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыра һәм тапшыра;

- физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен акча, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләр өчен кирәкле мәгълүматны «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

3. Бюджет керемнәре администраторларының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

15. Бюджет вәкаләтләре баш администраторы (администраторы) бюджет дефицитын финанслау чыганаclarы

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының үзенә буйсынган администраторлары исемлекләрен тәзи;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча керемнәре һәм түләүләре планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarын түләү өчен билгеләнгән ассигнованиеләре файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәмин итә;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча керемнәре һәм түләүләре планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының бюджетка керүнең тулылыгын һәм үз вакытында үтәлешен контрольдә тотат;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджетка керүләре һәм түләүләре тәмин итә;

- бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының тиешле баш администраторларына билгеләнгән очраclarда һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, аның карамагында булган бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

16. Финанс контроле

Финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

1. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлегә булып тора.

2. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контроле-бюджет ачкаларын баш бүлүченең (бүлүченең), бюджет һәм финанслар департаментының контроль эшчәнлегә. 3. Алдан контроль бюджет үтәлеше барышында бюджет бозуларны кискәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

4. Алга таба контроль аларның үтәлешенең законлылыгын, исәп һәм хисаплылыкның дөреслеген билгеләү максатларында бюджет үтәлеше нәтижеләре

буенча гамэлгә ашырыла.

5. Муниципаль финанс тикшерүе органнарының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

17. Шәһәр бюджеты керемнәре

1. Шәһәр бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары, алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм салымнар һәм жыемнар турында Татарстан Республикасы законнары, салымнар һәм жыемнар турында шәһәр Советының норматив-хокукый актлары нигезендә формалаша.

2. Шәһәр Советының чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты турындагы карар проектын советка керткәннән соң кабул ителгән, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган салымнар һәм жыемнар турындагы карарларына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан карарларында шәһәр Советының күрсәтелгән карарларының Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварынан да соңга калмыйча үз көченә керүе турында нигезләмәләр булырга тиеш.

18. Шәһәр бюджеты чыгымнары

1. Бюджет чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен бүлешүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамэлгә ашырыла, алар Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) бюджет акчалары исәбеннән үтәлергә тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә:

1) муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр күрсәтү;

2) халыкны социаль тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

4) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр бирү;

5) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

6) жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында дөгъвалар буенча Суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә бюджет ассигнованиеләре керә:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) буенча да;

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итүгә субсидияләр бирү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга

муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (киләшүләр) нигезендә субсидияләр бирү;

4) муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар сатып алу, эшләр башкару һәм хезмәтләр күрсәтү (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләренен муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү максатларында;

5) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру.

4. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәмин итү үз эченә ала:

-казна учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү, жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренен, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, муниципаль хезмәткәрләренен, башка Категория хезмәткәрләренен акчалата кереме (акчалата бүләк, эш хақы), хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль хокукый актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

- муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә түләү;

-Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

-аның эшчәнлеген тормышка ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

5. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук аның хисап финанс елында һәм ағымдагы финанс елында үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

1) күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарылган эшләрнең) сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген)характерлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль йөкләмәнең үтәлешен контрольдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремнең үтәлеше турында хисапка карата таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә алырга тиеш:

1) тиешле хезмәтләрне кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

2) тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәтләр күрсәтүгә иң чик бәяләр (тарифлар), яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда күрсәтелгән бәяләрне (тарифлар) билгеләү тәртибе.

Муниципаль бурыч күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенен бюджет сметасын төзү, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү өчен шәһәр бюджеты проекты төзегәндә кулланыла.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль бурыч муниципаль учреждениеләр тарафыннан шәһәр Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эшчәнлекнең төп төрләре буларак күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр

исемлеге нигезендә төзелә.

Муниципаль биремнәр үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итү шәһәр Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә бюджет акчалары хисабына башкарыла.

Муниципаль йөкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэмин итү күләме шәһәр Башкарма комитеты тарафыннан расланган тәртиптә расланган муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә, дәүләт сәясәтен эшләү һәм эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы хакимиятнең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карары буенча муниципаль заданиене үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары кулланыла.

7. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла. Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

8. Шәһәр Советы карарында шәһәр бюджеты турындагы карарда шәһәр бюджетыннан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчаларны бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

9. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә, индивидуаль эшкуарларга, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга субсидияләр товарлар житештерүгә (реализацияләүдән тыш), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны каплау максатларында кире кайтарылмый торган һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78 статьясындагы 7 пункттында күрсәтелгән субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшмәкәрләргә, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга – бюджет турында Совет карарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында каралган очракларда һәм тәртиптә шәһәр бюджетыннан бирелә.

10. Шәһәр бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль йөкләмәне үтәүне финанс белән тәэмин итүгә физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль милеккә карап тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып исәпләнгән субсидияләр карала.

Шәһәр бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Субсидияләр бирү тәртибе әлеге пунктның беренче абзацы нигезендә шәһәр бюджетыннан Башкарма комитет карары белән билгеләнә.

Субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе, әлеге пунктның икенче абзацы нигезендә, шәһәр бюджетыннан субсидияләр бирү тәртибен һәм шартларын билгеләү тәртибе башкарма комитет карары белән билгеләнә.

11. Халыкны социаль тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә гражданнарга социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тээмин итүгә чыгым йөкләмэләре гавами норматив йөкләмәләр кабул итү юлы белән барлыкка килергә мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә йөкләмәләргә һәр төрә буенча аерым карала.

12. Муниципаль милектәгә капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләргә гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль милектәгә капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләргә эерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарлар инвестицион проект рәвешендә Башкарма комитет тарафыннан кабул ителә.

Муниципаль милекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләргә гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, капитал кертемнәр программасына кертелгән смета бәясә бер миллиард сумнан артык булган инвестиция проектлары нигезендә, һәр инвестиция проекты буенча чыгымнарның Ведомство структурасы составында шәһәр бюджеты турындагы карарда чагылдырыла.

Капитал кертемнәр программасына кертелгән 100 миллион сумнан артык сметалы инвестиция проектлары нигезендә шәһәр муниципаль милкендәгә капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләргә гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре бюджет турындагы карарда һәр инвестиция проекты буенча аерым чагылдырыла. Муниципаль милекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләргә гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, капитал кертемнәр программасына кертелгән 100 миллион сумнан да ким булмаган сметалы проектлар нигезендә, жыелма бюджет язмасы составында шәһәр бюджеты турындагы карарда суммар чагылдырыла.

Муниципаль милекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләргә гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, финанслашулары бюджетара субсидияләр хисабына гамәлгә ашырыла торган инвестиция проектлары нигезендә, чыгымнарның Ведомство структурасы составында һәр инвестиция проекты буенча аерым расланьрга тиеш.

Төп акчаларга капитал салу рәвешендә муниципаль милектәгә капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләргә концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

13. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләргә бирү Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул муниципаль берәмлекнең мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында Россия Федерациясә законнары нигезендә рәсмиләштерелә.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бирүгә планлаштырыла торган бюджет инвестицияләргә шәһәр бюджеты турындагы карарга юридик затны, бүлеп бирелгән бюджет ассигнованиеләргә күләмен һәм максатларын күрсәтеп, текст статьясын керту юлы белән раслана.

Муниципаль берәмлеккә караган устав (склад) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

14. Муниципаль унитар предприятиегә хужалык алып бару хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестицияләргә бирү

муниципаль унитар предприятиеләр турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиенәң устав фондын арттыруга китерә.

Оператив идарә итү хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестицияләре бирү оператив идарә итү хокукында булган төп чараларның, муниципаль унитар предприятиенәң, автоном һәм бюджет учреждениесенәң бәясен тиешле күләмдә арттыруга китерә.

Күрсәтелгән бюджет инвестицияләрен бирү шәһәр Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

15. Муниципаль милеккә карамаган (кертелә алмый) капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

19. Шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары

Шәһәр дефицитын эчке финанслау чыганакалары составына кертелә: номиналь хақы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә урнаштырудан кәргән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының алынган һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

шәһәр бюджетына һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан бирелгән бюджет кредитлары Россия Федерациясе валютасында алынган һәм түләнгән бюджет кредитлары арасында аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

тиешле финанс елы дәвамында бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганакалары.

Шәһәр бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганакалары составына кертелә:

муниципалитет милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

шәһәр бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләренә Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка бирелүгә бәйле булса, Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләренә үтәүгә җибәрелә торган акчалар күләме;

муниципаль гарантияләренә Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын (бурыч алуларын) файдалану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләренә үтәүгә җибәрелә торган акчалар күләме;

Россия Федерациясе валютасында бүтән бурыч йөкләмәләрен түләүгә юнәлдерелә торган акчалар күләме;

шәһәр бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм шәһәр бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасында бирелгән суммасы арасындагы аерма;

шәһәр бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм шәһәр бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка күчерелгән акчалар арасындагы аерма, шәһәр бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләре үткәргәндә.

Агымдагы финанс елы башына шәһәр бюджеты акчаларының калдыклары: бюджет дефицитын финанслауның күрсәтелгән чыганагы буларак каралган акчалар күләменнән артып киткән күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга юнәлдерелгә мөмкин;

шәһәр исеменнән төзелгән товарлар белән тәмин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәт күрсәтүгә муниципаль контрактлар буенча төзелгән муниципаль контрактлар өчен кулланылган бюджет ассигнованиеләренә калган суммасыннан артмаган күләмдә, бюджет турындагы карарда каралган очрактарда, әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле бюджет ассигнованиеләрен әлеге максатларга арттыруга жибәрелә.

20. Резерв фонды

1. Шәһәр бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Шәһәр бюджетының чыгым өлешендә шәһәр Советы һәм шәһәр Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Башкарма комитетның резерв фонды күләме шәһәр Советы карары белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменә өч процентыннан артмаска тиеш.

4. Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс ягыннан тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләргә бетерүгә бәйле башка чараларны үткәргүгә юнәлдерелә.

5. Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет күрсәтмәсе буенча файдаланыла.

6. Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап бюджет үтәлеше турында квартал саен һәм еллык хисапларга кушып бирелә.

21. Шәһәр бюджеты кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына бюджет кытлыгы, әлеге статьяның 2 пункттында билгеләнгән чикләүләргә үтәп, шәһәр бюджеты турында карар белән билгеләнә.

2. Бюджет кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләргә һәм (яисә) түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләм исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә расланган еллык гомуми күләмгә 10 проценттан артмаска тиеш.

Шәһәргә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар гомуми ашырылган очракта, шәһәр бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләргә һәм (яисә) түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләм исәпкә алмыйча, шәһәр бюджеты керемнәренә расланган еллык гомуми күләмгә 5 процентыннан артмаска тиеш.

Шәһәр Советы карары белән акцияләр сатудан һәм капиталда катнашунун бүтән рәвешләреннән керемнәр кытлыгын финанслау чыганаклары составында расланган һәм (яисә) бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларның калган өлешен киметкән очракта, шәһәр бюджеты кытлыгы әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләргә үзгәртүгә һәм бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметүгә мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән бюджет дефициты әлеге

статьяның 2, 2 пунктларында билгелэнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

4. 2017 елның 1 гыйнварына кадәр шәһәр бюджеты турындагы карар белән шәһәр бюджетына кытлыкны финанслау чыганакалары составында шәһәр бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан шәһәр бюджетына бирелгән һәм түлэнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма расланган очракта, шәһәр бюджеты дефициты әлеге статьяның 2 пункттында билгелэнгән чикләүләргә күрсәтелгән аерма чикләреннән артып китәргә мөмкин.

22. Муниципаль эчке бурыч алулар һәм муниципаль бурыч

1. Муниципаль бурыч алулар - Россия Федерациясе валютасында эчке базарда урнашкан муниципаль берәмлек исемнән кыйммәтле кәгазьләр чыгару юлы белән башкарыла торган муниципаль бурычка һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә шәһәр бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан жәлеп ителә торган кредитлар, алар буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

Муниципаль эчке бурыч алулар шәһәр бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук бурыч йөкләмәләрен түләү максатларында гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясеннән читтә бурыч алулар рөхсәт ителми.

Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм шәһәр Уставы нигезендә муниципаль берәмлек исемнән башкарма комитетка бирелә.

Агымдагы финанс елында бурыч алуларның иң чик күләме, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 104 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, агымдагы финанс елында шәһәр бюджеты кытлыгын финанслауга һәм (яисә) бурыч йөкләмәләрен түләүгә юнәлдерелә торган суммадан артмаска тиеш.

2. Муниципаль бурыч – Муниципаль бурыч алулардан, өченче затлар йөкләмәләре буенча гарантияләрдән барлыкка килә торган йөкләмәләр, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгелэнгән бурыч йөкләмәләре төрләре нигезендә муниципаль берәмлек үз өстенә алган башка йөкләмәләр.

Бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин.:

- 1) кыйммәтле кәгазьләр (муниципаль кыйммәтле кәгазьләр);
- 2) шәһәр бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 3) кредит оешмаларыннан алынган кредитлар;
- 4) гарантияләргә (муниципаль гарантияләргә).

Бурыч йөкләмәләре, әлеге пунктта каралган башка төрләрдә була алмый.

3. Бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биштән ун елга кадәр) булырга мөмкин.

4. Муниципаль бурыч белән идарә итү шәһәр Уставы нигезендә Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

5. Муниципаль бурычның иң чик күләме, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, шәһәр бюджеты керемнәренең расланган гомуми еллык күләменнән артмаска тиеш.

Муниципаль берәмлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чараларны гамәлгә ашырган очракта, муниципаль бурычның иң чик күләме, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган

күләмен исәпкә алмыйча, шәһәр бюджеты керемнәренәң расланган гомуми еллык күләменәң 50 проценттан артмаска тиеш.

2017 елның 1 гыйнварына кадәр муниципаль бурычның иң чик күләме ағымдагы елның 1 гыйнварына бюджет кредитлары буенча муниципаль бурыч күләме чикләрендә һәм (яисә) шәһәр бюджеты турындагы карар белән ағымдагы финанс елында Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары кытлыгын финанслау чыганақлары составында шәһәр бюджеты турындагы карар белән расланган очракта, күрсәтелгән кредитлар чикләрендә әлегә пунктта билгеләнгән чикләүләренә узып китәргә мөмкин.

6. Хисап финанс елында шәһәр бюджетының үтәләше турындагы хисап белешмәләре буенча чираттагы финанс елында һәм бюджет турындагы карар белән расланган план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә чыгымнар күләме, Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш, шәһәр бюджеты чыгымнары күләменәң 15 процентыннан артмаска тиеш.

7. Муниципаль гарантия - гарантиядә каралган вакыйга (гарантияле очрак) барлыкка килгәндә, аның файдасына гарантия (бенефициар) бирелгән затка аның язма таләбе буенча шәһәр бюджеты акчалары исәбеннән акчалата сумманы гарантияләүдә күрсәтелгән бурыч түләве төре, гарант биргән шартлар нигезендә, аның бенефициар алдындагы йөкләмәләрен үтәгән өчен өченче зат (принципал) тарафыннан җавап бирергә тиеш.

Муниципаль берәмлек исемнән муниципаль гарантияләр Башкарма комитет тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджеты турындагы карарда күрсәтелгән гарантияләренәң гомуми суммасы чикләрендә, Россия Федерациясә Бюджет кодексы һәм әлегә Нигезләмә таләпләре нигезендә бирелә.

Шәһәр Башкарма комитеты муниципаль гарантияләр бирү турында, принципалның гарантия буенча йөкләмәләренә үтәү (өлешчә үтәү) йөзеннән Гарант тарафыннан түләнгән суммалар регрессы тәртибендә гарантка мөмкин булчак йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү турында шартнамәләр төзи һәм муниципаль гарантияләр бирә.

Гарантия буенча йөкләмәләренә үтәү (өлешчә үтәү) йөзеннән Гарант тарафыннан түләнгән суммалар регрессы тәртибендә принципал тарафыннан гарантка түләү тәртибе һәм сроқлары Гарант белән принципал арасындагы шартнамә белән билгеләнә. Әлегә мәсьәләләр буенча яқларның килешүе булмаганда, гарантның принципалга карата регресс таләпләрен канәгатьләндерү Гарант таләбендә күрсәтелгән тәртиптә һәм сроқларда гамәлгә ашырыла.

8. Россия Федерациясә валютасындагы муниципаль гарантияләрдән килеп чыга торган йөкләмәләренәң, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексының 104 статьясындагы 4 пункты нигезендә бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләренәң гомуми суммасы муниципаль бурыч составына бурыч йөкләмәсе төре буларак кертелә.

9. Муниципаль гарантияләренә бирү, муниципаль гарантия алучының Гарант – муниципаль берәмлек алдындагы йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүне мәҗбүри рәвештә рәсмиләштереп, конкурс үткәрү һәм муниципаль гарантия алучының финанс хәлен тикшерү нәтижәләре буенча түләүле нигездә гамәлгә ашырыла.

10. Муниципаль гарантияне бирү һәм үтәү Муниципаль бурыч кенәгәсендә чагылдырылырга тиеш.

11. Бирелгән гарантияләренә исәпкә алу, муниципаль гарантияләр белән тәмин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү, шулай ук бирелгән муниципаль гарантияләр

буенча Гарант түләүләрэн гамәлгә ашыруны исәпкә алу бюджет һәм финанслар департаменты алып бара.

12. Муниципаль бурыч йөкләмәләрэн исәпкә алу һәм теркәү муниципаль бурыч кенәгәсендә бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль бурыч кенәгәсенә мәгълүматлар кертелә:

- муниципаль бурыч йөкләмәләре күләме турында;
- муниципаль бурыч йөкләмәләре барлыкка килү датасы турында;
- бурыч йөкләмәләрен тулысынча яисә өлешчә үтәү турында;
- йөкләмәләрне үтәүне тәмин итү формалары турында;
- муниципаль бурыч кенәгәсен алып бару тәртибендә каралган башка мәгълүматлар.

Муниципаль бурыч кенәгәсендә чагылдырылган бурыч йөкләмәләре турында мәгълүмат Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән күләмдә, тәртиптә һәм срокларда тапшырылырга тиеш.

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына бирелгән бурыч йөкләмәләре турындагы белешмәләрнең дәрәслеге өчен бюджет, финанслар һәм жир-мөлкәт палатасы җаваплы.

2 нче бүлек. Шәһәр бюджеты проектың төзү, карау һәм раслау

23. Шәһәр бюджеты проектың төзү нигезләре

1. Шәһәр бюджеты проектың төзү-Башкарма комитетның аерым прерогативасы. Башкарма комитет бюджет проектың Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлегә Нигезләмә, шәһәр Советы карарлары нигезендә төзүне тәмин итә. Бюджет проектың төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлегә нигезләмә һәм шәһәр Советының хокукый актлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Бюджет проектың турыдан-туры төзүне бюджет һәм финанслар департаменты гамәлгә ашыра.

2. Бюджет проектың төзү Россия Федерациясе Президентының Бюджет Юлламасына, Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлламасына, шәһәрнең социаль-иқътисади үсеш фаразына, бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләренә, муниципаль программаларга нигезләнә.

24. Шәһәрнең социаль-иқътисади үсеш фаразы

1. Социаль-иқътисадый үсеш фаразы өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) эшләнә.

2. Социаль-иқътисади үсеш фаразы Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен эшләнә.

3. Социаль-иқътисади үсеш фаразы Башкарма комитет тарафыннан шәһәр бюджеты проектың шәһәр Советына кертү турында Карар кабул итү белән бер үк вакытта карала.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына социаль-иқътисадый үсеш фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Социаль-иқътисадый үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрэн һәм факторларын

күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Шәһәр бюджеты проектының төзү яки карау барышында социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү шәһәр бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

25. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре шәһәр Советына бюджет турындагы карар проекты һәм Россия Федерациясе Бюджет законнары, шулай ук Россия Федерациясе субъектлары законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм шәһәр Советының муниципаль хокукый актлары кертелгән көнгә гамәлдә булган шартларда социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә фаразлана.

26. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан билгеләнә торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм ағымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

27. Шәһәрнең муниципаль программалары

1. Шәһәр бюджеты хисабына тормышка ашырыла торган муниципаль программаларны Башкарма комитет раслый.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан ул билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү турында карарлар кабул итү, шулай ук аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе башкарма комитетның хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме шәһәр Советы карары белән Бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча башкарма комитетның хокукый акты нигезендә раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финансланырга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан расланырга тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәләлеген бәяләү үткәрелә. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү тәртибе һәм критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча шәһәр Башкарма комитеты чираттагы финанс елыннан элек расланган муниципаль программаның туктатылуын яисә үзгәрүен, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул итәргә мөмкин.

4. Бюджетта ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

(Әлеге статьяның нигезләмәләре 2014 елга һәм 2015 һәм 2016 еллар план чорына

шәһәр бюджетын төзегәндә һәм үтәгәндә барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла).

28. Карар өчен тапшырыла торган күрсәткечләрнең составы һәм Шәһәр бюджеты турындагы карар проектында раслау

1. Бюджет турында шәһәр Советы карарында бюджет керемнәренә гомуми күләме, бюджет чыгымнарының гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты) керә торган бюджетның төп характеристикалары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка күрсәткечләр булырга тиеш.

2. Бюджет турындагы карар белән раслана:

- бюджет керемнәренә баш администраторлары исемлеге;
- бюджет кытлыгын финанслауның төп администраторлары исемлеге;
- чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә эшчәнлек төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре, төркемнәре һәм төркемнәре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялар, муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре, Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү (статья исеме 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә), шулай ук әлеге Кодекста, Россия Федерациясе субъекты законында, муниципаль берәмлекнең вәкилләк органна муниципаль хокукый актында билгеләнгән очракларда бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча;

- Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме ; ;

- Чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына план чорының кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;

- Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына) киләсе елның 1 гыйнварына муниципаль бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль бурычның иң югары чиге;;

- жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексы, шәһәр Советы карарлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, бюджет турында карар проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирле бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү шәһәр Советы карарлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту, йә өстәмә максатчан статьялар һәм (яисә) тиешле бюджет чыгымнары төрләре буенча бюджет ассигнованиеләре чыгымнарын ведомство структурасына кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар астында бюджет ассигнованиеләре бюджет чыгымнарының ведомство структурасында бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар һәм чыгымнар төрләре буенча план чорында бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Бюджет турындагы карарда Чираттагы финанс елыннан башлап, Чираттагы финанс елыннан башлап, бюджет турындагы карарда билгеләнгән максатларга, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) бюджет чыгымнарының гомуми күләмнән тыш, кертелергә (чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре (төрләре) буенча бюджет керемнәрен куллану каралырга мөмкин.

29. Шәһәр бюджеты проекты тзү тәртибе

1. Башкарма комитет агымдагы елның 1 июленә кадәр чираттагы финанс елына һәм план чорына социаль-икътисади үсеш фаразын эшли, перспективалы финанс планы нигезенә салынган социаль-икътисади үсешнең уртача сроклы фаразлары параметрларын төгәлләштерә.

2. Бюджет һәм финанслар департаменты агымдагы елның 15 августына кадәр чираттагы финанс елына һәм план чорына керемнәр һәм чыгымнар буенча бюджетның төп характеристикаларын эшли һәм керемнәр администраторларына, бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә 15 сентябрьгә кадәр житкерә.

3. Бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр агымдагы елның 1 октябренә кадәр чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет финанслауның иң чик күләмнәрен бюджет чыгымнарының функциональ, икътисадый һәм ведомство классификациясе күрсәткечләре буенча бүлеләр, шулай ук икътисадның һәм социаль өлкәнең тиешле тармакларында структур һәм оештыру үзгәртеп коруларын үткәртү турында тәкъдимнәр эзерлиләр.

4. Бюджет һәм финанслар департаменты Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет проекты күрсәткечләрен, аның белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар проектларын, шулай ук шәһәр Советының үтәләше Чираттагы финанс елында һәм план чорында финанслауның реаль чыганакалары белән тәмин ителмәгән хокукый актларны юкка чыгару яисә туктатып тору турында карар проектларын эзерли һәм килештерә.

5. Бюджет һәм финанслар департаменты агымдагы елның 1 сентябренә кадәр Башкарма комитетның структур бүлекчәләренә Чираттагы финанс елына һәм план

чорына смета проектларының керемнәре һәм чыгымнары буенча методик рекомендацияләр һәм башлангыч күрсәткечләр житкерә.

6. Башкарма комитетның структур бүлекчәләре бюджет һәм финанс департаменты фаразлы торган чыгымнар сметасы күрсәткечләрен үзгәртү һәм аныклау буенча үз тәкъдимнәрен кертергә хоуклы. Карау нәтижәләре буенча, тәкъдимнәр тулысынча яисә өлешчә кире кагылган очракта, бюджет һәм финанслар департаменты, тәкъдимнәр керткән Башкарма комитетның структур бүлекчәләре белән берлектә, булган каршылыклар турында беркетмәләр төзи.

7. Башкарма комитет Чираттагы финанс елына социаль-икътисади үсеш фаразын һәм урта сроклы перспективага социаль-икътисади үсеш фаразының төгәлләштерелгән параметрларын, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет проекты, перспективалы финанс планы проекты, Чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет-финанс сәясәтен характерлаучы башка документларны һәм материалларны карый.

8. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет фаразлары буенча материалларны Башкарма комитет массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару өчен 10 ноябрьдән дә соңга калмыйча тапшыра.

9. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар басылып чыкканнан соң 15 көннән дә соңга калмыйча уздырыла.

10. Карау нәтижәләре буенча шәһәр Башкарма комитеты житәкчесе йә шәһәр бюджеты проекты хуплый, йә аны кире кага һәм эшләр бетерергә жибәрә. Бюджет проекты хупланган очракта, Башкарма комитет житәкчесе шәһәр бюджеты турындагы карар проекты кирәкле документлар һәм материаллар белән бергә 15 ноябрьгә кадәр шәһәр советына жибәрә.

30. Бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Бюджет турындагы карар проекты белән бер үк вакытта шәһәр Советына тәкъдим ителә:

- бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- агымдагы финанс елының узган чорында социаль-икътисадый үсешнең якинча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында тиешле территориянең социаль-икътисадый үсешенең көтелгән нәтижәләре;
- социаль-икътисадый үсеш фаразы;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына шәһәр бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (дефицитның) гомуми күләме) фаразы;;
- бюджет проектына аңлатма язуы;
- бюджетара трансфертларны бүлү методикалары һәм исәпләүләре;
- Чираттагы финанс елы ахырына (Чираттагы финанс елы ахырына һәм план чорының һәр елы азагына) муниципаль бурычның иң югары чиге;;
- агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;
- күрсәтелгән бюджет сметаларына карата бюджет һәм финанс департаменты белән каршылыклар барлыкка килгән очракта шәһәр Советы, контроль-хисап палатасы тарафыннан тәкъдим ителгән күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары;
- башка документлар һәм материаллар.

31. Шәһәр бюджеты турында карар проектын шәһәр Советы тарафыннан карау

1. Башкарма комитет тарафыннан тәкъдим ителгән шәһәр бюджеты турындагы карар проекты, тапшырылган документларның һәм материалларның элегә нигезләмәнең 19 пункты таләпләренә туры килүе турында мәгълүмат эзерләү өчен, шәһәр Советы тарафыннан шәһәр бюджетын карау өчен җаваплы комиссиягә җибәрелә.

2. Шәһәр бюджеты турындагы карар проектынның элегә нигезләмәнең 19 пункты таләпләренә туры килүе шартында, шәһәр Советы элегә проектны карарга җибәрә:
- комиссиягә кергән көннән алып 7 көн эчендә тәкъдимнәрне һәм төзәтмәләрне карау һәм бирү өчен даими комиссияләргә җибәрергә.;

3. Бюджет проекты турында даими комиссияләрдән тәкъдимнәр һәм төзәтмәләр бюджет сәясәте һәм икътисадый үсеш буенча даими комиссиягә җибәрелә.

4. Даими комиссияләрдән һәм депутатлардан өстәмә ассигнованиеләр бүлөп бирүне күздә тоткан тәкъдимнәр һәм төзәтмәләр элегә чыгымнарны каплау чыганаclarы турында, яна керем чыганаclarын эзләү хисабына да, шулай ук бюджет чыгымнарын яңадан бүлү хисабына нигезләнгән тәкъдимнәр булырга тиеш.

5. Бюджет турындагы карар проекты даими комиссияләрдән тәкъдимнәр һәм төзәтмәләр, шәһәр Советы Регламентында каралган башка документлар белән бюджет сәясәте һәм икътисадый үсеш буенча даими комиссия утырышында карала, шәһәр Советы сессиясенә карап тикшерелә һәм кертелә.

6. Шәһәр Советы сессиясендә шәһәр бюджеты турында Карар кабул итүнең иң чик вакыты 20 декабрьдән дә соңга калмаска тиеш.

32. Бюджет белән вакытлыча идарә итү

Бюджет турында карар агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта:

Бюджет һәм финанслар департаменты ай саен бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын хисап финанс елында бюджет ассигнованиеләренең уникаль өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларынан артмаган күләмдә җиткерергә хокуклы;

бюджет турында карар белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр хисап финанс елына бюджет турында карар белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла;

Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансфертлар бүлөп бирү һәм (яисә) бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән тәртиптә саклана.

3 нче бүлек. Җирле бюджет үтәлеше

33. Бюджетны үтәү нигезләре

Шәһәр бюджетының үтәлеше Башкарма комитет тарафыннан тәэмин ителә.

Бюджет үтәлешен оештыру бюджет һәм финанслар Департаментына йөкләнә. Бюджет үтәлеше җыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла. Бюджет касса бердәмлегә һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

Шәһәр бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтү Татарстан Республикасы Финанслар министрлыгы Казначылык департаментының Түбән Кама шәһәре һәм Түбән Кама шәһәре территорияль бүлегә тарафыннан башкарыла.

34. Жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү, раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибе бюджет һәм финанслар департаменты житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.
2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре бюджет турындагы карарга туры килергә тиеш.
3. Бюджет турында Карар кабул ителгән очракта, бюджет һәм финанслар департаменты житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслый.
4. Бюджет үтәлеше барышында жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә бюджет һәм финанслар департаменты житәкчесе карарлары нигезендә үзгәртелергә мөмкин:
  - норматив йөкләмәләренә үтәү өчен бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, күрсәтелгән ассигнованиеләрнең гомуми күләмен бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләменә 5 проценты чикләрендә арттырып, агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет ассигнованиеләре житәрлек булмаган очракта, күрсәтелгән ассигнованиеләрнең гомуми күләменнән артып киткән очракта;
  - бюджет акчаларын (аларга буйсынган бюджет учреждениеләрен) бүлүчеләрнең составы яисә вәкаләтләре (функцияләре) үзгәргән, Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны, суд актларын үтәүне күздә тоткан законнар үз көченә кәргән очракта, Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетлары акчаларына түләтүне, резерв фондлар акчаларын куллануны һәм расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган башка рәвештә резервланган бюджет ассигнованиеләре акчаларыннан файдалануны күздә тоткан суд актларын үтәүне күздә тоткан законнар үз көченә кәргән очракта, бюджет ассигнованиеләрен бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә бүлү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);
  - агымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында – Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карарда каралган чикләрдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләменнән һәм бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләменнән чыгып, чыгымнар төрләренә тиешле бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре һәм төркемнәре буенча йә тиешле бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча), агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләре төркемнәренә һәм төркемнәренә;
  - агымдагы финанс елында бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме чикләрендә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен экономияләү хисабына бюджет чыгымнарының аерым бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары һәм төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен арттыру очрагында; предусматриваемых распорядителю бюджетных средств в текущем тиешле чыгымнар төре буенча бюджет ассигнованиеләрен арттыру 10 проценттан артаган очракта, муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә финанс елында бюджет ассигнованиеләрен арттыру күздә тотыла;
  - бюджет законнары нигезендә муниципаль бурычны реструктуризацияләүне үткәрү очрагында;
  - максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар һәм кире кайтарылмый торган акчалар бюджет турындагы карар белән расланган күләмнәрдән тыш алынган очракта;

- бюджет ассигнованиеләрен тиешле финанс елына каралган бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә бюджет ассигнованиеләрен экономияләгәндә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары төрләре арасында янадан бүлү очрагында;

- муниципаль учреждениеләр тибын һәм муниципаль унитар предприятиеләрен оештыру-хокукый рәвешләрен үзгәрткән очракта.

Чыгымнарның Ведомство структурасы нигезендә расланган чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен үзгәрткәндә, гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми.

5. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре Чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын кулланучыларга житкерелә.

6. Жыелма бюджет язмасына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә.

7. Шәһәр бюджетының жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчеләр, максатчан статьялар, төркемнәр һәм төркемнәр) йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчеләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), шәһәр бюджеты чыгымнарын классификацияләү чыгымнарының төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен раслау карала.

Шәһәр бюджетының жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджет чыгымнары классификациясенә элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары, дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясенә чыгымнар кодлары, шул исәптән бюджет чыгымнарының төрле максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре, Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү төркемнәре һәм статьялары, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр кодлары буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен раслау каралырга мөмкин.

35. Касса планы

1. Касса планы астында агымдагы финанс елында бюджетка касса керемнәре һәм бюджеттан касса түләүләре фаразлана.

2. Бюджет һәм финанслар департаменты касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләренә составын һәм срокларын билгели.

Касса планында бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү операцияләрен гамәлгә ашыруга файдаланыла торган акчаларның иң чик күләме билгеләнә.

3. Касса планын төзү һәм алып бару бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

36. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

1. Керемнәр буенча бюджетларны үтәүне күздә тоту:

- агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе субъектларының башка законнары һәм бюджет турындагы карар белән Федераль казначылык органнары счетларынан һәм бюджетка

башка керемнәрдән Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән кергән керемнәрне бердәм бюджет исәбенә күчерү;;

- артык түләнгән яки артык алынган суммаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процент суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны күчерү.;

- салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яки артык алынган суммаларны исәпкә алу;

- Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түлүүләрнең бюджет керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү;

- артык бүленгән суммаларны, артык түләнгән яисә артык түләнгән салымнар, жыемнар һәм башка түлүүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәкле чараларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә шәһәр бюджетының бердәм сәчетыннан күчерү.

37. Чыгымнар буенча бюджет үтәлеше

1. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлешен күздә тотта:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;

- акчалата йөкләмәләрне раслау;

- акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;

- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы агымдагы финанс елында (агымдагы финанс елында һәм план чорында) аңа житкерелгән Бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр тәзү юлы белән яисә закон, башка хокукый акт, килешү нигезендә кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы бюджет акчалары исәбеннән түләү һәм түләүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар, шулай ук оператив-әзләү чараларын үтәүгә бәйле очрактарда түләү документлары нигезендә акчалата йөкләмәләр түләү бурычын раслый.

5. Акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү рәхсәт язуын (акцепт) кылу рәвешендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү тәртибендә каралган документларның булуын тикшергәннән соң гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (акчалата йөкләмәләрдән тыш) (беренче абзац 2013 елның 16 октябрәндәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет акчаларын алучыга житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин бюджетных ассигнований.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар фәйдасына бердәм бюджеттан, Россия Федерациясе бюджет системасы, халыкара хокук субъектлары бюджетлары фәйдасыннан акчаларны күчерүне раслый торган түләү документлары, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәү

буенча акчалата булмаган операцияләр уздыруны раслый торган башка документларны тикшерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

38. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә бюджет һәм финанслар департаментында билгеләнгән тәртиптә жыелма бюджет язмасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

39. Бюджет үтәлеше буенча операцияләргә исәпкә алу өчен шәхси счетлар

1. Бюджет процессында катнашучылар тарафыннан аларның бюджет вәкаләтләре кысаларында гамәлгә ашырыла торган операцияләргә исәпкә алу Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә казначылык органнарында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

2. Федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетлар казначылык органнары тарафыннан билгеләнгән тәртиптә ачыла һәм алып барыла.

40. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә, чыгымнар буенча шәһәр бюджетын үтәүне оештырганда, агымдагы финанслар елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алуучыларга түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәре) раслау һәм житкерү карала ала.

2. Финанслауның иң чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алуучыга карата, агымдагы финанслар елы башыннан ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән йөкләмәләргә бюджет акчаларын алуучылар һәм бүлүчеләргә финанслауга гаризалар нигезендә, тиешле кварталга билгеләнә.

41. Бюджет үтәлешендә бюджет турындагы карар белән расланган тыш фактга алынган керемнәрдән файдалану

1. Агымдагы финанслар елына һәм план чорына бюджет турында карар белән расланган керемнәргә гомуми күләмнән тыш фактга алынган керемнәр, агымдагы финанслар елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурыч алуларны алмаштыруга, муниципаль бурычны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен жыелма бюджет язмасы белән расланган күләмдә каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, гавами норматив йөкләмәләргә үтәүгә бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан жибәрелә ала.

2. Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән шәһәр бюджетына Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә фактга алынган субсидияләр һәм субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар һәм кире кайтарылмый торган керемнәр (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә)

бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш, агымдагы финанслар елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертмичә, максатчан билгеләнештәге субсидияләр һәм башка

бюджетара трансфертлар бирү максатларына бэйле чыгымнарны арттыруга юнэлдерелә.

42. Бюджет системасы бюджетлары үтәлешенә касса хезмәте күрсәтү нигезләре

Бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәтү:

- бюджет акчалары белән операцияләр исәпкә алу казначылык органнарында Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениеләрендә һәр бюджет өчен аерым ачылган бюджетларның бердәм счетларында гамәлгә ашырыла . ;

- бюджетларның бердәм счетларында акчалар белән идарә итүне Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актлары, муниципаль хокукый актлар нигезендә бюджет һәм финанслар департаменты гамәлгә ашыра;

- бюджеттан касса түләүләре казначылык органнарына аларны тапшыру чиратлылыгы тәртибендә һәм бюджетның бердәм счетында калган акчаларның фактта булуы чикләрендә тапшырылган түләү документлары нигезендә казначылык органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла;

- бюджетка касса керемнәре һәм бюджеттан касса түләүләре буенча барлык операцияләр Россия Федерациясе бюджет классификациясе кодлары буенча казначылык органнары тарафыннан үткәрелә һәм исәпкә алына.;

- Федераль казначылык органнары тиешле бюджетларны үтәү буенча касса операцияләре турында мәгълүмат, шулай ук тиешле территориянең консолидацияләнган бюджетына керүче башка бюджетларны үтәү буенча касса операцияләре турында мәгълүмат тапшыралар.

43. Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Бюджет үтәлеше буенча операцияләр 31 декабрьдә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләренә туры китереп, бюджет һәм финанслар департаментында билгеләнган тәртиптә күрсәтелгән операцияләрдән тыш тәмамлана.

2. Федераль казначылык органнарының Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында хисап финанс елы керемнәрен бүлү буенча операцияләрен тәмамлау һәм аларны тиешле бюджетларга күчерү агымдагы финанс елының беренче биш көнендә башкарыла. Күрсәтелгән операцияләр хисап финанс елы бюджетларының үтәлеше турындагы хисапта чагылдырыла.

3. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләнмәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

4. Бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджетның бердәм счетында кулланылмый калган бюджет акчаларының калдыклары агымдагы финанс елының соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бердәм бюджет хисабына күчерелергә тиеш.

5. Агымдагы финанс елында кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар алар бирелгән бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш.

6. Бюджет һәм финанслар департаменты агымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнвар аенда Россия Федерациясендә эшләми торган бэйрәм көннәрендә аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле акчалар белән тәмин итү тәртибен билгели.

4 нче кисәк. Бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

44. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет исәбенә һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә .

2. Бюджет исәбе Россия Федерациясенә бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар Планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет исәбе счетлары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

4. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәләше турында хисап;
- 2) бюджет үтәләше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) Аңлатма язуы.

5. Бюджет үтәләше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет үтәләше турындагы белешмәләр тупланган.

45. Бюджет хисабын төзү

1. Бюджет акчаларын бүлүчеләр, бюджет керемнәренә Баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары (администраторлары) ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алучылар, бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылығы нигезендә жыелма бюджет хисаплылығын төзи.

2. Шәһәрнең бюджет хисаплылығы бюджет акчаларының тиешле администраторларының жыелма бюджет хисаплылығы нигезендә бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан төзелә.

3. Бюджет хисабы булып тора еллык. Бюджет үтәләше турындагы хисап квартал саен була.

4. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирле бюджет үтәләше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм шәһәр советына һәм контроль-хисап палатасына жиберелә.

5. Жирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисап шәһәр Советы карары белән расланьрга тиеш.

6. Бюджет һәм финанслар департаменты консолидацияләнгән бюджетның үтәләше турында бюджет хисабын Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшыра.

46. Бюджет үтәләше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтәләше турындагы еллык хисап, аны караганчы һәм раслаганчы, шәһәр Советында тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчалары администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

2. Жирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, муниципаль хокукый актта билгеләнгән тәртиптә контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Башкарма комитет аңа бәяләмә эзерләү өчен агымдагы елның 1 апреленнән дә

соңга калмыйча жирле бюджет үтөлеше турында хисап бирә. Жирле бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

4. Контроль-хисап палатасы бюджет акчалары администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү күрсәткечләре нигезендә бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерли.

5. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә бер үк вакытта Башкарма комитетка юнәлтелгән шәһәр Советына тапшырыла.

6. Жирле бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап шәһәр Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

47. Бюджет үтөлеше турында карар

1. Бюджет үтөлеше турындагы карар белән хисап финанс елы өчен шәһәр бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап раслана, анда керемнәр, чыгымнар һәм бюджет дефициты (профицит) күрсәтелгән.

2. Хисап финанс елында бюджет үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча керемнәр;
- керемнәр төрләре кодлары, керемнәр төрләре кодлары, дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясе буенча бюджет керемнәре;
- тиешле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы исемлегә (статья исеме 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы төркемнәре, төркемнәре, статьялары, бюджет кытлыкларын финанслау чыганаclarы кодлары буенча дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясенә бюджет кытлыкларын финанслау чыганаclarына керә торган кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;;
- резерв фондын куллану турында хисап.

3. Бюджет үтөлеше турындагы карар белән шулай ук Бюджет кодексы, Россия Федерациясе субъекты законы, шәһәр Советының хокукый акты белән билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

Түбән Кама шәһәре
Мэры урынбасары

Э.Р. Долотказина